

Метод проектів цікавий тим, що структура навчання в рамках проекту трансформує навчальну діяльність: вона більше не фокусується на тому, що говорить викладач, а концентрується на тому, що робить і говорить студент.

Метод проектів був запропонований у 1920-ті роки в США. Його можна назвати також «методом проблем». Він виник на основі філософських ідей, розроблених американським філософом і педагогом Дж. Дьюї, а також його учнем В. Х. Кілпатріком. Метод проектів був успішно застосований у педагогічній практиці. Теорія проектування розвивалася, й проектна діяльність приваблювала не тільки Дж. Дьюї та В. Х. Кілпатрика, але й К. Попера, Г. Саймона, Є. Коллінз, Є. Парекхерст та інших [2, с. 3].

Екологічні проекти є одним з напрямків формування екологічної культури студентів. Екологічна культура – це масштабне явище, яке охоплює різні сфери матеріального й духовного буття людини і до якого входять такі складові, як система екологічних знань, екологічне мислення, культура почуттів, ціннісні стосунки, культура екологічної поведінки.

До основних завдань екологічних проектів належать такі:

1. Залучення студентів до вивчення й збереження природи рідного краю та його культурно-історичного минулого.

2. Формування навичок дослідницької діяльності.

3. Участь у природоохоронному русі як формі екологічного виховання та навчання, розвитку почуття причетності до розв'язання екологічних проблем.

Екологічні проекти можуть бути присвячені вивченню природних угруповань, їхнього стану, розвитку, змін, пов'язаних з дією людини, зокрема роботи з вивчення взаємозв'язків із природними угрупованнями окремих видів або систематичних груп живих організмів. Також дослідженню екосистем поселень людини, вивченню і розв'язанню проблем, пов'язаних зі зростаючим споживанням енергії, вичерпанням природничих ресурсів та забрудненням навколишнього середовища побутовими й іншими відходами.

Беручи участь у екологічних проектах студенти набувають навичок дослідницької роботи, уміння ставити і розв'язувати проблеми, передбачати ситуації, вчать робити обґрунтовані висновки [2, с. 103-105].

Список використаних джерел

1. Нова Українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. 27.10.2016. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
2. Талгіна О.В. Метод проектів на уроках біології. Харків: Вид-во «Ранок», 2011. 160 с.

Кисла С. Д., Мішустіна В. С., Білоус О. В.

ОСОБЛИВОСТІ СПІЛКУВАННЯ ПІДЛІТКІВ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

У підлітковому віці провідним видом діяльності є інтимно-особистісне спілкування однолітків. Відомо, що підлітки надають перевагу спілкуванню в Інтернеті, зокрема, в соціальних мережах. Різні аспекти проблеми спілкування підлітків досліджували такі науковці: Н. Г. Грабар вказує, що комунікації в Інтернеті дозволяють людині конструювати свою ідентичність за власним вибором [1, с. 3]. На думку В. В. Порохової, спілкування за допомогою соціальних Інтернет-сервісів виявляється значно простішим, знімає напруження, позбавляє існуючих стереотипів та дозволяє вільно почуватися будь-кому [2, с. 211]. Г. І. Остапенко виділяє характерні особливості комунікації, що відбувається за допомогою комп'ютерних мереж, а саме: можливість одночасного спілкування великої кількості людей; неможливість використання значної кількості невербальних засобів комунікації і самопрезентації [3, с. 115] та інші.

Для вивчення особливостей спілкування підлітків в Інтернеті нами була розроблена анкета, що складається з 22 питань. Опитування було проведено в 7-9-х та 10-х класах загальноосвітніх шкіл м. Сновськ в листопаді 2019 року. Загальний обсяг вибірки становить 75 учнів підліткового віку, з них 25% учнів молодшого підліткового віку, 48% середнього підліткового віку, 27% старшого підліткового віку. Було встановлено, що 48% учнів іноді заводять знайомства в мережі інтернет, а 35% учнів із усіх класів розділилися на дві підгрупи: 22% учнів ніколи не заводять знайомств через інтернет, бо вважають це неправильним; а 18% часто заводять знайомства через мережу, адже для

них це досить нормальний і легкий спосіб знайомств. Важливо, що 52% учнів ніколи не переписуються із інтернет-незнайомцями, а 41% допускають таку можливість. 44% учнів ніколи не додають до списку «друзів» людей, які для них є незнайомими; 43% іноді можуть собі дозволити таке, ще 2% часто додають незнайомих до списку друзів, адже не бачать в цьому загрози.

Отже, з появою Інтернету з'явилися нові можливості для спілкування, що має свої особливості: анонімність, невидимість і відчуття безпеки. Анонімність спілкування в Інтернеті збагатила можливості самопрезентації людини [3]; в Інтернеті люди створюють собі так звані «віртуальні особистості», які часто абсолютно несхожі на реальні [3]. Віртуальне спілкування, порівняно із звичайними соціальними контактами, відрізняється підвищеною емоційною напруженістю.

Список використаних джерел

1. Грабар Н. Г. Соціально-психологічні проблеми спілкування у віртуальній реальності. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2012. № 3–4. С. 82–85. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/bdi_2012_3-4_13.pdf
2. Посохова В. В. Стилi он-лайн спілкування інтернет-користувачів в повсякденній мережній діяльності. *Теоретичні і прикладні проблеми психології*. 2013. № 3. С. 211–215. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Tipp_2013_3_36.pdf
3. Остапенко Г. І. Особливості віртуального спілкування молоді в комунікаційному середовищі мережі Інтернет. *СВІТ соціальних комунікацій*. 2013. Т. 10. С. 113–117. URL: <http://www.kymu.edu.ua/wsc/toms/10/113-117.pdf>

Козаченко К. Ю.

КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК СПОСІБ ВЗАЄМОДІЇ ВЧИТЕЛЯ ТА УЧНІВ НА УРОЦІ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»

Критичне мислення – це словосполучення тісно увійшло в наше повсякденне життя. Ми чуємо його з екранів телевізора, комп'ютера та інших гаджетів. Часто чуємо, але як і про більшість сучасних термінів, зовсім мало знаємо. Ідея розвитку критичного мислення зародилася у США, сягає своїм корінням у праці відомих американських психологів ХХ ст. У. Джемса та Дж. Д'юї.

Але що собою являє критичне мислення?! Засновник Інституту Критичного мислення Метью Ліпман визначав критичне мислення як кваліфіковане, відповідальне мислення, що виносить правильні судження, тому що засноване на критеріях, виправляє себе (самовдосконалюється) та враховує контекст.

З реформуванням освіти початкової школи, критичне мислення виступає одним із найважливіших наскрізних умінь, якими мають оволодіти учні. У Державному стандарті початкової освіти [1] зазначено, що молодші школярі поступово та систематично повинні розвивати, під час вивчення всіх освітніх галузей, критичне мислення. Інтегрований курс «Я досліджую світ» є багатогранною платформою для широкого застосування стратегій, методів, прийомів, спрямованих на розвиток критичного мислення.

У педагогічній літературі існує багато методів розвитку критичного мислення, таких як: «Ромашка запитань», «Кубування», «Кращий вибір», «Дерево передбачень», «Товсті/тонкі запитання», «Гронування», «Кластер», «Метод опорних слів», «Фішбоун», «Ментальна карта», «Лепбук» та інші. Одночасно з методами, в освітньому процесі, доцільно використовувати й стратегії. Розглянемо деякі з них, які доречно застосовувати на уроці «Я досліджую світ» [2].

1. Стратегія «Розминка». Її застосовують для об'єднання учнів у групи або пари, для активізації емоційної, розумової діяльності, зосередження на предметі на початку уроку, для відпочинку, зміни виду діяльності протягом заняття.

2. Стратегія «Діаграма Венна» (на честь англ. логіка Дж.Венна) – це техніка графічного подання інформації, що виявляється при обговоренні двох чи більше понять, явищ, ідей текстів тощо, які мають спільні та відмінні властивості.

3. Стратегія недостатньої інформації.

Учням спеціально слід давати не всю інформацію, потрібну для вирішення поставленого навчального завдання. Інформацію, якої не вистачає, учні мають отримати в учителя або з підручника, інших джерел інформації.

4. Стратегія «Правильно чи неправильно». Вчитель задає класу заздалегідь продумані питання за темою заняття. Всі питання починаються з «Чи правда, що...?». Відповідь може бути тільки «так» або «ні».